FUKT- OCH MÖGELTALKO 2010-2015

Miljöministeriet

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Talko

- Talko är ett tradionelt finska sätt att hjälpa grannen och göra saker tillsammans. I Talko hjälper man utan att få betalt till exempel att bygga hus.

- Som ersättning för avslutat arbete brukar talkovärden bjuda på någonting gott att äta. Typisk mat är till exempel soppa. Ofta får man också öl eller någon annan alkoholhaltig dryck för talkoarbetet.

- *wikipedia –*

- ..

Fukt- och mögeltalko

Varför?

Joka Kodin Asuntomarkkinat

Kosteusvauriot ja home kuriin talkoilla

Hakeudu koulu

Lisätietoa w

Turun Sanomat

Etusivu Uutiset Teemat Kuvat Blogit Keskustelut Sarjakuvat TV Digilehti Säät

Lähialue Kotimaa Talous Ulkomaat Kulttuuri Urheilu Viihde Mielipiteet Arkisto

Turku 17°C LOU 3 m/s

KESKUSTELUT

» Autokoululaisille suunnitellaan lisää itsehillinnän opetusta [3]

» Joukkio pahoinpiteli ihmisiä Turun yössä [17]

» THL keskeyttämässä lasten

KOTIMAA

Keskiviikko 25. elokuuta 2010 | Verkkolehden 16. vuosikerta

Vastaava päätoimittaja Kari Vainio

Nimipäivät: Loviisa

HS: Sairaalat huonossa kunnossa

Turun Sanomat 9.7.2010 08:21:41

Suomen sairaalat ovat huonossa kunnossa, kirjoittaa Helsingin Sanomat. Pahimmillaan ne jopa uhkaavat heikoimmassa kunnossa olevien potilaiden henkiä, sanoo lehden haastattelema kuntoutuslaitoksen professori Kari Reijula. Hän on selvittänyt

LEHTI.fi

Keskiviikko 25.8.2010

Nimipäivä: Loviisa

UUTISET URHEILU VIIHDE SÄÄ KESKUSTELU BLOGIT NAINEN TERVEYS RAKKAUS & SEKSI PERHE

Ulkomaat | Talous | Hinta ja laatu | Sää | Hullu maailma | Pääkirjoitus | Lukijan kuva | Iloiset uutiset | Jouko | Talvisot

UUTISET

100 000 euron lasku

Perjantai 9.4.2010 klo 01.06

Janne Ka

voi kaat

ei aio lannistua, vaikka hometalohelvetti

talouden.

TALOUS SANOMAT

Tiistai 24.8.2010

Oma talous

asuminen

Uutiset Pörssi Ps-säästöt Rahastot It-viikko

Kotimaa Ulkomaat Pörssiuutiset Markkinointi Yrittäjä

AL: Talotehdas salailii kotiensa homeongelmaa

Miika Siitalahti / Talousanomat /

YLE.fi

YLE.fi-etusivu | Löydä A-Ö

Lahti

Uutiset Urheilu Sää Alueet

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

LAHDEN RADIO

Radion etusivu

Ohjelmat

Radio Suomi

Toimitus ja yhteystiedot

Lähetä palautetta

Lähetä juttuvinkki

YLE Uutisten etusivu

LAHTI

Etusivu > Artikkeli

Hometalo on usein perhetragedia

julkaistu 21.10.2009 klo 16:32, päivitetty 22.10.2009 klo 09:04

KOLUMNI

Olutta piissa — kulttuuria ei »

Timo Poropudas

TALOUS SANOMAT

Keskiviikko 25.8.2010

Oma talous

asuminen

Uutiset Pörssi Ps-säästöt Rahastot It-viikko Yritykset

Kotimaa Ulkomaat Pörssiuutiset Markkinointi Yrittäjä Oma talous

Jopa joka toisessa talossa vakavia kosteusvaurioita

Asumisterv

HyväTerveys

Terveys Mieli Liikunta Ravinto Keskustelut

Uusin lehti | Kilpailut | Kevytkokki | Painonhallintavinkit | Kysy lehdessä | Palaute | Tilaa lehti | Puoti

TERVEYS

Hometalo tarvitsee remontin

Kun talo sairastuu, myös ihminen voi huonosti. On jatkuvaa nuhaa, poskiontelotulehduksia, yskää, astmaa. Lääkäri ei hometautia paranna, siihen tarvitaan remontti tai muutto.

Rakennusten kosteus- ja homevaurioihin havahduttiin Suomessa parikymmentä vuotta sitten. Nykyisin ollaan kokolailla yksimielisiä siitä, että rakennusten homevauriot ovat terveysongelma, jota ei voi lakaista maton alle. Ongelmana on

Aikuisen naisen terveysopas

Oppaaseen on koottu tutkittua tietoa yli nelikymppisten naisten hyvinvoinnin tueksi. Oppaassa asiaa mm.

13.00 €

HS.fi UUTISET

Keskiviikko 25.8.2010 | Loviisa Onnittele e-kortilla

SÄÄ KE 15:00 Helsinki +17

Etusivu Uutiset Kulttuuri Viihde Urheilu Keskustelu Blogit On

Kotimaa Politiikka Kaupunki Ulkomaat Talous Pääkirjoitukset Lukijoi

JUURI NYT > Kokoomuksen Katajan asema rikostutkinnassa yhä auki

Sairaaloiden homeet uhkaavat jo potilaiden henkeä

9.7.2010 5:45 Suosittele 54

A A

Uusi Suomi / Kotimaa

ETUSIVU UUTISET URHEILU VAPAALLA NÄKÖKULMAT BLOGIT MIELIPIDE

KAIKKI UUTISET KOTIMAA ULKOMAAT RAHA YMPÄRISTÖ

Keskiviikko 25.8.10

Juuta US kotisivuk

5 ohjetta hometalon tunnistamiseen – "Mumm hajua ei ole"

Julkaistu: 20.8.2010 11:07

Kuuntele juttu

Suosittele 40 henkilöä suosittelee tätä. Ole ensimmäinen kavereistasi.

Suomalaiset havahtuvat kotinsa homeongelmiin yleensä vasta terveydellisten oireiden myötä, kertoo Asumisterveysliitto AsTe ry:n rakennusterveysasiantuntija Hannele Rämö Uudelle Suomelle. Rämön mukaan harva yrittää tarkkailla rakennuksen kuntoa, ja vaikka yrittäisi, niin edes talon alapohjassa kasvavat sienet eivät välttämättä soita hälytyskelloa.

-Rossipohjassa tai puurakenteissa voi kasvaa pieniä, ruskeita sieniä, ja siitä ei osata reagoida, kertoo Rämö Uudelle Suomelle.

-Suomalaiset eivät myöskään luota hajuaistiinsa. Hajuongelmat ei... normaaliin asumiseen; ei ole olemassa mit... kertoo, että joss...

Jotta mahdollise... ajoissa, pitäisi r... ja huoltaa rake... tarkoittaa muu... toimimisen tar... puurakenteiden... käytää avuks... esimerkiksi pi...

Kuva: Creative Commons/ IBjorn

AAMULEHTI

Keskiviikko 25.8.

Loviisa

Aamulehti.fi Mobiilisivusto Näköislehti Suunnittai Moro Työpaikat

Etusivu Uutiset Ruoka Koti & Asuminen Autot Terveys

Pääuutiset Pirkanmaa Kotimaa Ulkomaat Talous Urheilu

Hometalot: Yli 1000 talopaketissa vakavia rakennusvirheitä

15.08.2010 - 18:03 (17:37) - KOMMENTIT: 12

Noin tuhannessa Äivsbytalon ja vähintään sadaasa Finndomon valmistamassa talopaketissa on käytössä määräysten vastainen rakenneratkaisu. Näin sanovat useat Aa... haastattelemat asiantuntijat.

linen rakenn...

Löydä

Tarkempi haku > Ohjelmat A-Ö

Osa talojen kosteusvaurioista johtuu rakennusvirheistä

- Ungefär 600 000–800 000 finländare exponeras varje dag för skadliga ämnen som beror på fuktskador.
- Kostnaderna för sjukdomar som har förorsakats av mögel är ungefär 200 milj. €/år för samhället.
- Kostnaderna förosakade av dålig inomhusluft i Finland uppgår till 3 miljarder euro per år. De uppstår mest av frånvaro från arbete och av effektlöst arbete.

Kuva YM

- Problem och felaktigheter i varje steg
  - planering, byggande, bruk, renovering
- Fukt- och mögelskador
  - brist på regler
  - informationen är splittrad och motstridig
  - brist på utbildning och många olika slags yrkestitlar
  - ingen vet egentligen deras behörighetsnivå

Kuva YM

Målet för talko

- Målet är att systematiskt minska sanitära olägenheter och nationalekonomiska förluster förorsakade av fukt- och mögelproblem
- Att förhindra uppkomsten av nya fuktskador vid nybyggnation och ombyggnation
- Att göra byggnader i Finland hälsosammare

- Fuktskador finns i alla slags byggnader
  - I varannan bygnad finns något tecken som beror på fukt
  - I 15-20% av alla byggnader finns mögel som hotar människornas hälsa
- De flesta av våra byggnader är från 1960-1980-talen
  - Större risk för fuktskador
  - Byggnaderna är nu gamla och de måste renoveras i alla fall
  - Det skulle vara förnuftigt att samtidigt också renovera fuktskador

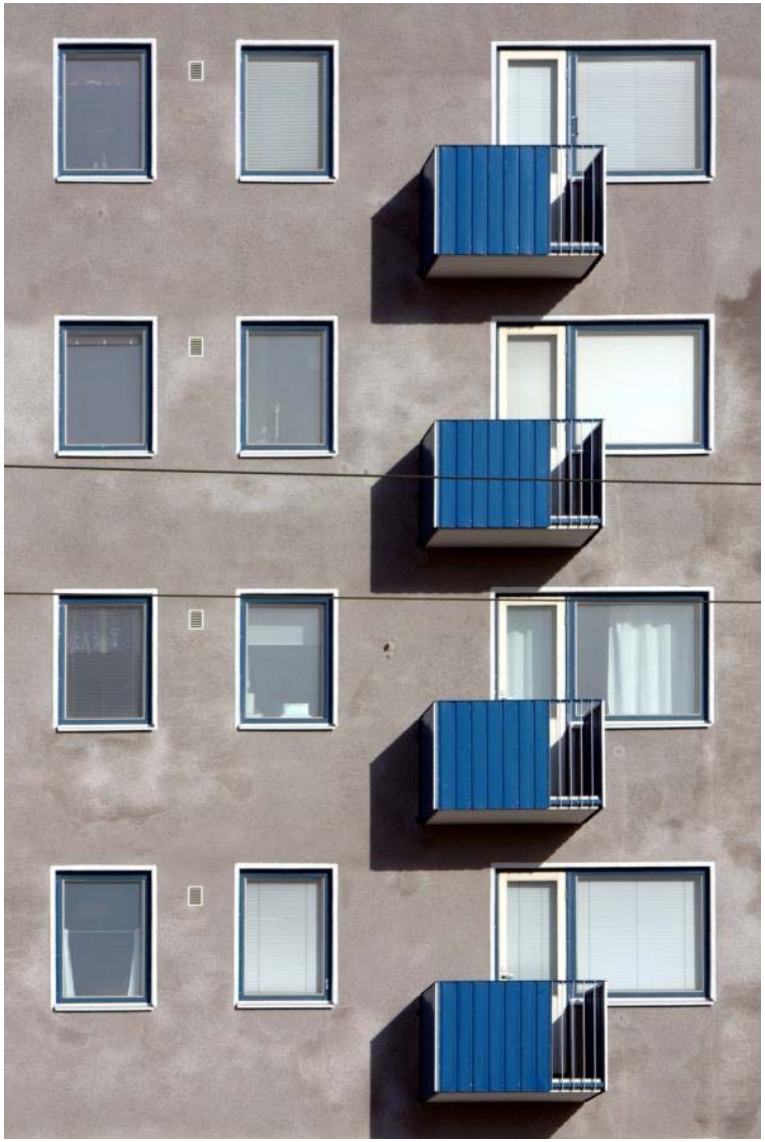

Kuva YM

Hur?

Hela kedjan måste förbättras – med samarbete

Kuvat YM

Utbildning - Planering – Byggande – Bruk – Service - Renovering

Delområden

- Regler, forskningar, anvisningar
- Utbildning, behörighetskrav
- Säkrare fastighetsaffär
- Statens och kommunernas fastigheter och arbetsplatser
- Statens stödsystemen
- Kommunikation

Kuva YM

Vad har påbörjats?

1.

Utbildning behörighetskrav

Helmi Kokotti,
Östra Finlands Universitet

Utbildning

- Systematisk utbildning med bra kvalitet på området fukt- och mögelskador
- Koordinera olika slags överlappande studier
- Utbildningen måste kunna ske vid sidan om jobbet
  - Besiktningsmännen (granskaren) för fuktskador
  - Planerarna för fuktskador
  - Arbetsledarna för renoveringar av fuktskador

Kuva YM

2.

Utveckling av ägarens kunskaper

Ägaren

- Utbilda kommunernas beslutsfattare
- Aktivera fastighetsägare och fastighetsaktiebolag att inspektera sina fastigheter
- Lära servicepersonal om fukt-mögelproblematik
- Producera pålitlig information för egnahemshusägare om fukt- och mögelskador

Kuva YM

3.

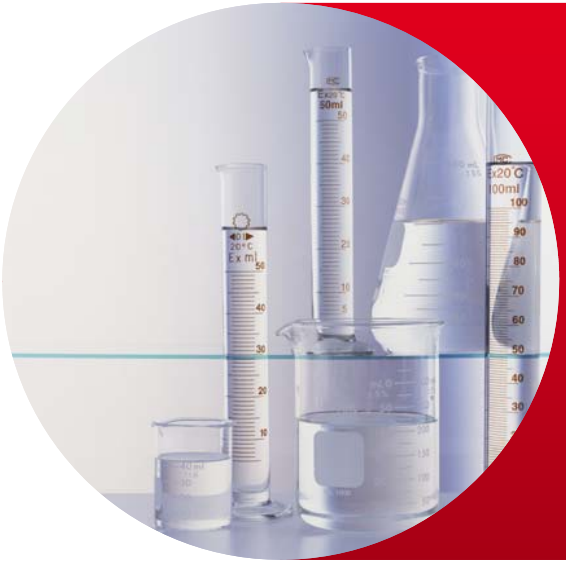

Forskningar

Forskningar

- Kommunernas mögelsaneeringprosesser, P. Kero/TTU
- Toxtest-forskning
- Kvalitet av fuktmätningar , J.Lehtoranta/Aalto universitet

Kuva: YHA Kuvapankki / Tapio Heikkilä

Anvisningar

- KAS-formula, medel för kontrollering av mögelhusrenovering, (TTY)
- Anvisningar att granska ventilation system (SuLVI)
- Nya anvisningar för fukt- och mögelgranskningar
- Anvisningar för hälsoinspektörer för att hitta mögelskador som är inne i konstruktioner
- Anvisningar för att rena konstruktioner

Kuva: YHA Kuvapankki / Tapio Heikkilä

Anvisningar

- Ägarens anvisning för att bäställa olika besiktningar och granskningar
- Anvisning för städningen efter mögelsaneeringen
- Läromaterial av riskfalliga konstruktioner
- Anvisningar för att beställa mögelhund och för att raportera mögelhundinspektion

Kuva: YHA Kuvapankki / Tapio Heikkilä

Työterveyslaitos

LUONNOS

Työterveyslaitos: Katja Tähtinen, Sanna Lappalainen, Eero Palomäki, Sari Rautio-Laine & Marjut Reiman
Helsingin kaupunki, Senaatti-kiinteistöt, Sipoon kunta, Suomen Sisäilmakeskus Oy, Vahanen Oy

Tilaajan ohje sisäilmasto-ongelman selvittämiseen

Sisäilmasto-ongelma on terveyttä tai turvallisuutta vaarantava puute tai ongelma rakennuksessa. Tilojen käyttäjien oireilu tai epäviihtyvyys voivat johtua monenlaisista sisäilmaongelmista tai näiden yhteisvaikutuksesta. Syynä voi olla esimerkiksi kosteus- tai homevaurio, rakennusmateriaaleista aiheutuva kemiallinen päästö, erilaiset pölyt, vika ilmanvaihto- tai muiden laitteiden toiminnassa tai virheellinen ylläpito.

1 Kenelle ohje on tarkoitettu?

Tilaajaohje on tarkoitettu asiantuntijapalveluita tilaaville kiinteistöjen omistajille ja isännöitsijöille sekä muille kiinteistöjen hallinnasta vastaaville tahoille.

Tilaajaohje kertoo:

- kokonaisvaltaisen lähestymistavan sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen
- tilaajan ja työnantajan vastuut
- sisäilmasto-ongelman ratkaisemisen vaiheet
- selvitysvaiheen vetäjän ja konsulttiryhmän asiantuntijoiden pätevyydet
- tehtävät selvitysvaiheen raportoinnin vähimmäisvaatimukset
- mallin tarjouspyynnöstä.

2 Miten sisäilmasto-ongelmaa kannattaa lähteä selvittämään?

2.1 Sisäilmasto-ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan

- rakennuksen kunnon, tilojen käyttäjien kokemusten, koetun oireilun ja muiden sisäilmasto-ongelmaan vaikuttavien tekijöiden kokonaisvaltaista arvioimista
- moniammatillista yhteistyötä
- selvitykseen osallistuvien asiantuntijoiden johdonmukaista ohjaamista
- aktiivista ja suunnitelmallista viestintää.

Oikean kokonaiskuvan muodostaminen rakennuksen sisäilmasto-ongelmista vaatii kaikkien osa-alueiden huomioimista ja eri ammattilaisten asiantuntemusta sekä kokemusta. Kokonaiskuvan muodostamiseen on useita työkaluja, kuten terveydelliset selvitykset ja kyselyt, kiinteistön ylläpitotiedot, erilaiset rakennuksen ja sen järjestelmien kuntoarviot ja -tutkimukset sekä sisäilman ja rakenteiden epäpuhtauden mittausmenetelmät. Yleensä näitä kaikkia on tarkasteltava samanaikaisesti. Selvitysten perusteella laaditaan arvio sisäilmaston terveydellisestä merkityksestä ja esitykset tilojen sen hetkisestä käytettävyydestä sekä tarvittavista korjauksista.

Tilojen tekninen kunto ja sisäilmasto-olosuhteet

Tilojen käyttäjien terveydentila ja kokemukset tilaan liittyen

Toimintatavat rakennuksen ylläpidossa
(huolto, siivous, haittailmoitusmenettely, haittojen hallinta)

Kuva 1. Sisäilmasto-ongelman kolme tarkastelukulmaa muodostavat kokonaiskuvan tilanteesta ja varmistavat onnistuneen korjauksen.

Yhteistyössä: KOSTEUS- JA HOME TALKOOT

Ohje siivoukseen ja irtaimiston puhdistukseen kosteus- ja homevauriokorjausten jälkeen

KOSTEUS- JA HOME TALKOOT VAHINKOPALVELUT Työterveyslaitos

KOSTEUS- JA HOME TALKOOT

Läromaterial av riskkonstruktioner

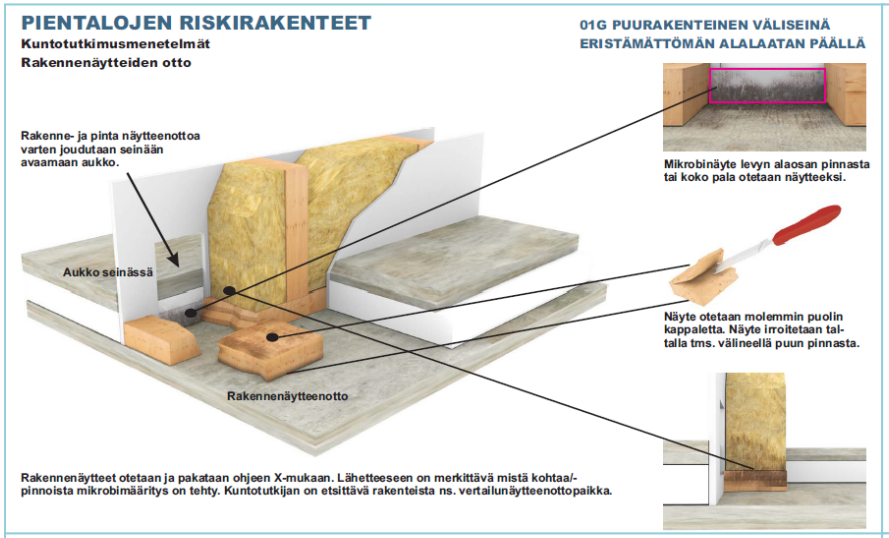

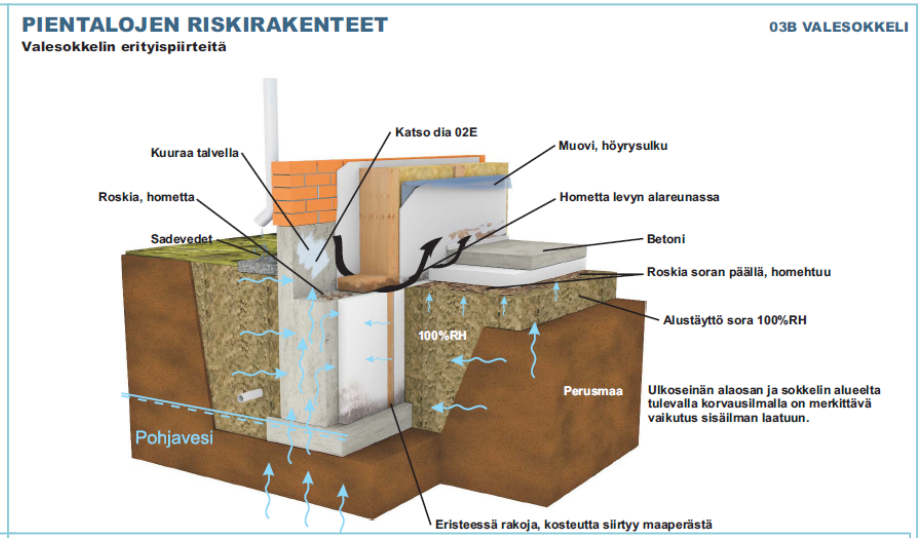

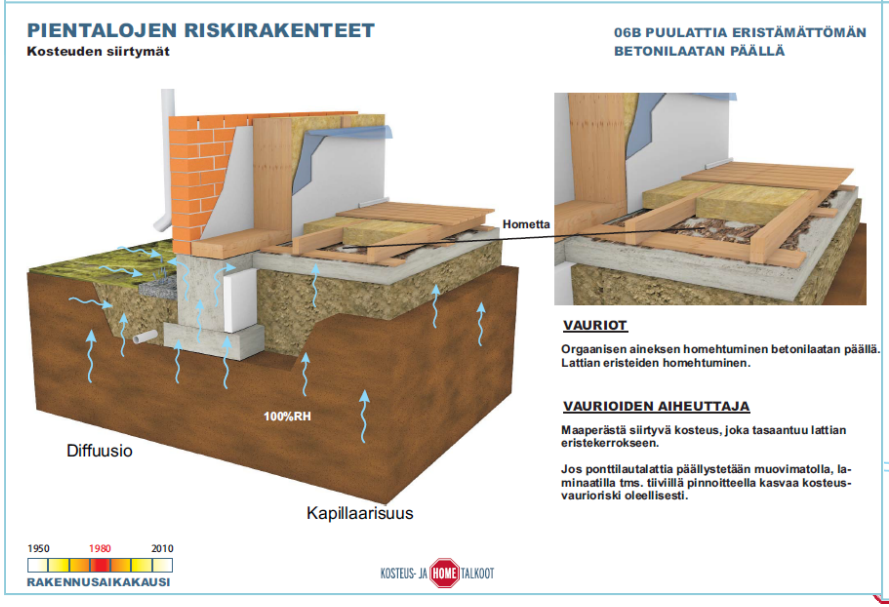

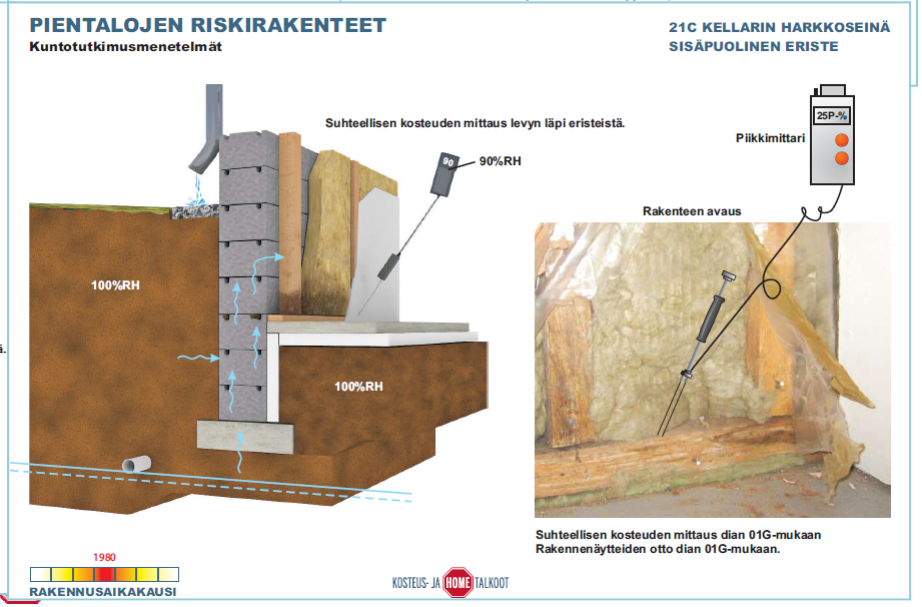

4.

Statens fastigheter

Jukka Riikonen
Senatfastigheter

Senatfastigheter

- Metoder för undersökning och sanering av mögelproblem utvecklas och testas
  - Hur man reagerar på problem med inomhusluften
  - Hur man renoverar rätt
  - Hur man utredar fastigheters reparationsbehov på medellång (5-10 år) och lång (10-25 år) sikt
- Bättre metoder för underhåll utvecklas och testas
  - Serviceböcker görs för alla fastigheter och de används regelbundet för att förebygga problem

Kuva YM

5.

Kommunikation

Karoliina Viitamäki, miljöministeriet

Kommunikation

- Information för sakkunniga, husägaren, arbetare
- Pålitlig information måste hittas lätt
- Internet är det viktigaste informationmedel för många som söker hjälp
- TV- programmet för att vakna husägaren börjar på hösten
- Internetsidor för vanliga husägaren öppnas på hösten
- Kurser för hälsöinspektörer, kommunalingengörer , disponenter, servicemän

Kuva YM

www.hometalkoot.fi

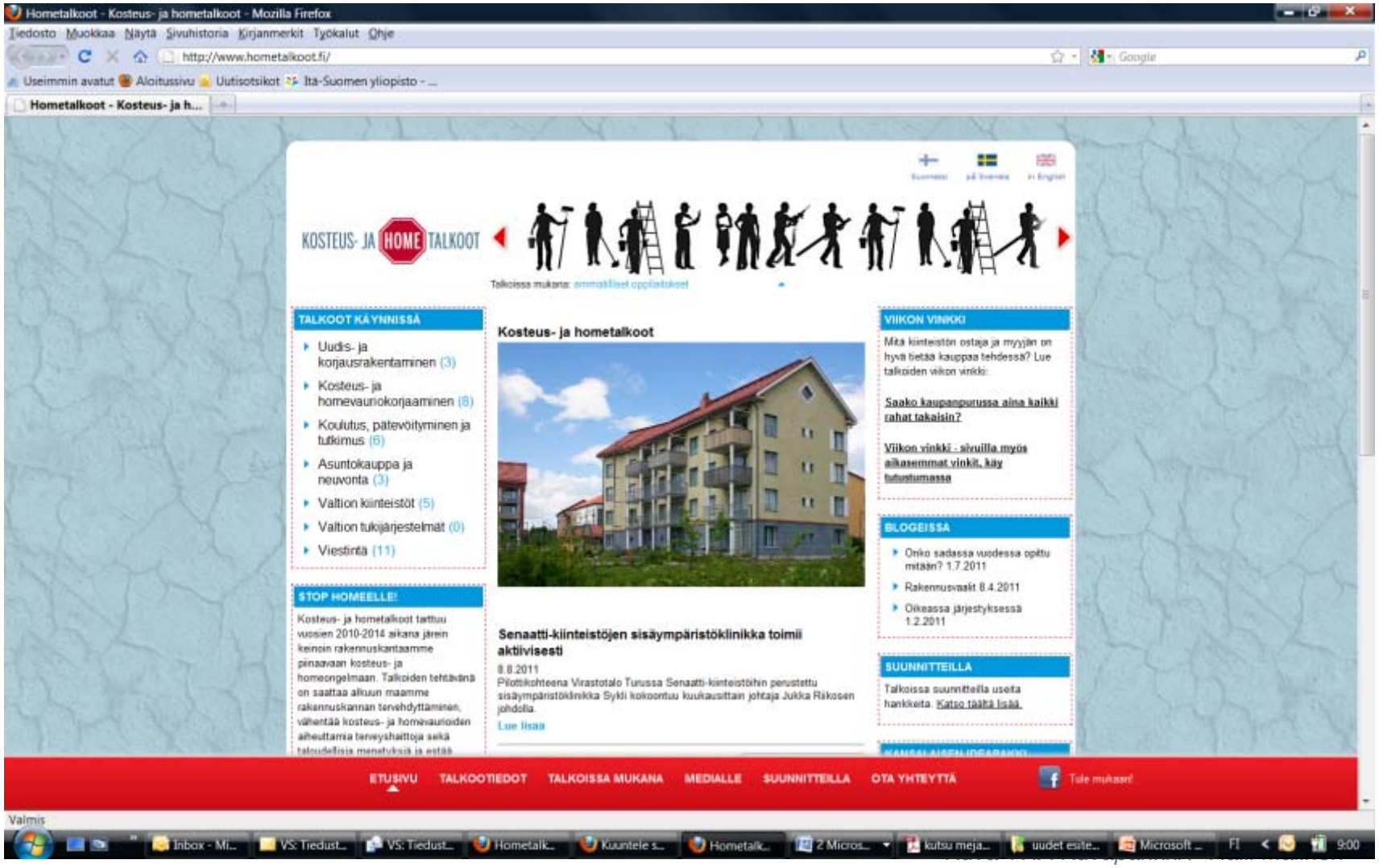

KOSTEUS- JA HOME TALKOOT

www.hometalkoot.fi

nyheter också på svenska och engelska, välkommen